

การประชุมวิชาการ
การพัฒนาโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช
ครั้งที่ 17

ความงาม

ความงาม

หนังสือประกอบการประชุมวิชาการ การพัฒนาโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ครั้งที่ 17
"สุขภาวะทางปัญญา - พัฒนาสุขภาพองค์กรรวม"
19-21 พฤศจิกายน 2556 ณ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

- ที่ปรึกษา : นกุล แดงทองดี, นายแพทย์พิเศษ บัญญัติ
สอาด สิงห์งาม, สุวินิตย์ จิตรเจริญ, ดร.วิระวรรณ ถิ่นยืนยง
- บรรณาธิการ : นายแพทย์พนา พงศ์ขำนะภย
- ผู้ช่วยบรรณาธิการ : เกสัชกรหญิงสุภาวดี ยอดพรหม
- กองบรรณาธิการ : เกสัชกรหญิงสถาพร ประสพทรัพย์, โสภณ ยวงทอง, ยูรัตน์ จารสาร
จิตติมา จันทร์โท, ศิริกร คำคอนหัน, วีระวัฒน์ อัครวิมลฤทธิ์
ธนัชชัย พลฉวี, พรรณิกา กันต์สุ่ม, ภัทรินทร์ ศรีเสนาะ
- พิสูจน์อักษร : สุพัตร์ บุญเที่ยงตรง, สุรีย์ ม่วงอยู่, มัณณิมา บุญคง, แคทลียา บุญประคอง
เกสัชกรปิติ พิทยานุกิจ, เกสัชกรหญิงวิภาวีณี แพงมูล, พรเพ็ญ แสงหาญ
เกสัชกรศิริลักษณ์ รสฉ่ำ, ปอแก้ว พรหมวุฒิพร
- ศิลปกรรม : ชัชวาลย์ ทองคำ, พรฤทัย บุญพรม

เลขมาตรฐานหนังสือ : 978-616-11-1870-9
พิมพ์ครั้งแรก : พฤศจิกายน 2556
พิมพ์จำนวน : 600 เล่ม

เจ้าของและผู้จัดพิมพ์ : โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชหล่มเก่า
180 หมู่ 1 ตำบลนาแซง อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ 67120
โทรศัพท์ 0 5670 9555 โทรสาร 0 5670 9845
เว็บไซต์ www.lomkaohospital.com
อีเมล lomkaohospital@gmail.com

พิมพ์และแยกสี : ดีดีการพิมพ์
234 ถนนพระพุทธบาท (ตรงข้ามเรือนจำเพชรบูรณ์) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000
โทรศัพท์ 0 5671 1584

น้ำพระราชหฤทัย หลังรินไม่สิ้นสาย

“ความเจริญของคนทั้งหลาย ย่อมเกิดมาจากประพฤติชอบและการหาเลี้ยงชีพชอบ เป็นหลักสำคัญ ผู้ที่จะสามารถประพฤติชอบและหาเลี้ยงชีพชอบได้ด้วยนั้น ย่อมจะมีทั้งวิชาความรู้ ทั้งหลักธรรมทางศาสนา เพราะสิ่งแรกเป็นปัจจัยสำหรับใช้กระทำการงาน สิ่งหลังเป็นปัจจัยสำหรับส่งเสริมความประพฤติ และการปฏิบัติงานให้ชอบ คือให้ถูกต้องและเป็นธรรม”

พระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แก่ครูโรงเรียนราษฎร์
สอนศาสนาอิสลาม 4 จังหวัดภาคใต้ จ. ปัตตานี
24 สิงหาคม 2519

ลั่นเกล้าลั่นกระหม่อม ทั้งสองพระองค์เสด็จพระราชดำเนินเยือนพสกนิกรในคราว "ยุทธการสามชัย"
ณ สถานีอนามัยชั้น 1 อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยม พลเรือน ตรวจทหาร
ที่ได้รับบาดเจ็บจากการปราบปราม ต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์
ในคราว "ยุทธการสามชัย" บ้านทับเบิก ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า
ณ สถานีอนามัยชั้น 1 อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์
ซึ่งมีนายแพทย์ประวัติ จิตรเจริญ เป็นหัวหน้าสถานี
ครั้งที่ 1 วันที่ 31 ธันวาคม 2511
ครั้งที่ 2 วันที่ 12 มกราคม 2512

ทรงตรัสถามถึงอาการกับนายทหารที่ได้รับบาดเจ็บจากสมรภูมิมิรบ
ณ สถานีอนามัยชั้น 1 อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

“ความคิดนั้นสำคัญมาก ถือได้ว่าเป็นแม่บทใหญ่ของคำพูดและการกระทำทั้งปวง กล่าวคือ ถ้าคนเราคิดดี คิดถูกต้อง ทั้งตามหลักวิชาและคุณธรรม คำพูดและการกระทำก็เป็นไปในทางที่ดีที่เจริญ แต่ถ้าคิดไม่ดีไม่ถูกต้อง คำพูดและการกระทำก็อาจก่อให้เกิดความเสียหาย ทั้งแก่ตัวเองและส่วนรวมได้ ด้วยเหตุนี้ ก่อนที่บุคคลจะพูดจะทำสิ่งใด จำเป็นต้องหยุดคิดเสียก่อนว่า กิจที่จะทำ คำที่จะพูดนั้น ผิดหรือถูก เป็นคุณประโยชน์หรือเป็นโทษเสียหาย เป็นสิ่งที่ควรพูด ควรกระทำ หรือควรงดเว้น เมื่อคิดพิจารณาได้ดังนี้ ก็จะสามารถยับยั้งคำพูดที่ไม่สมควร หยุดยั้งการกระทำที่ไม่ถูกต้อง พูดและทำแต่สิ่งที่จะสัมฤทธิ์ผลเป็นคุณ เป็นประโยชน์ และเป็นความเจริญ”

พระบรมราโชวาทของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
9 กรกฎาคม 2540

เสด็จพระราชดำเนินเยือน
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเด่นชัย จังหวัดแพร่
28 มกราคม 2538

เสด็จพระราชดำเนินประกอบพิธีเปิด
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง จังหวัดราชบุรี

เสด็จพระราชดำเนินวางศิลาฤกษ์
ณ สถานีอนามัยชั้น 1 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดเพชรบูรณ์

“การรู้จักประมาณตน ได้แก่ การรู้จักและยอมรับว่าตนเองมีภูมิปัญญาและความสามารถด้านไหน เพียงใด และควรจะทำางานด้านไหน อย่างไร การรู้จักประมาณตนนี้ จะทำให้คนเรารู้จักใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ได้ถูกต้อง เหมาะสมกับงาน และได้ประโยชน์สูงสุดเต็มตามประสิทธิภาพ ทั้งยังทำให้รู้จักขวนขวายศึกษาหาความรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์อยู่เสมอ เพื่อปรับปรุงส่งเสริมศักยภาพที่มีอยู่ในตนเองให้ยิ่งสูงขึ้น”

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
18 กรกฎาคม 2541

เสด็จพระราชดำเนินเยือน
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสายบุรี จังหวัดปัตตานี

เสด็จพระราชดำเนินเพื่อประกอบพระราชกรณียกิจ
ณ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง จังหวัดราชบุรี
28 มกราคม 2538

“การที่ในประเทศใดมีประชาชนทั้งหมดอยู่ร่วมกัน โดยสันติ ก็เป็นสิ่งที่ปรารถนาของทุกคน
ไม่มีใครอยากให้มีความวุ่นวายในหมู่คณะในประเทศชาติ เพราะว่าถ้ามีความวุ่นวายนั่นเป็นความทุกข์ ทุกคนต้องการ
ความสุขหากความสุขนั้นก็มาจากความปรองดอง และความที่ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปได้โดยยุติธรรม”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในโอกาสที่ทรงประธานศาลฎีกานำผู้พิพากษาประจำกระทรวงเข้าเฝ้าฯ
21 ธันวาคม 2537

เสด็จพระราชดำเนินเยือน
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

เสด็จพระราชดำเนินเยือน
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเด่นชัย จังหวัดแพร่
28 มกราคม 2538

“การงานทุกอย่างทุกอาชีพ ย่อมจะมีจรรยาบรรณของตนเอง จรรยาบรรณนั้นจะบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ตาม แต่เป็นสิ่งที่ยึดถือกันว่าเป็นความดีงาม ที่คนอาชีพนั้นพึงประพฤติปฏิบัติหากผู้ใดล่วงละเมิด ก็อาจก่อให้เกิดความเสียหาย ทั้งแก่บุคคล หมู่คณะ และส่วนรวมได้”

พระบรมราโชวาทของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ของมหาวิทยาลัยมหิดล ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
4 กรกฎาคม 2540

เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิด
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิด
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชฉวาง จังหวัดนครราชสีมา
1 มีนาคม 2522

เสด็จพระราชดำเนินเยือน
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเดชอุดม
อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

“การทำงานร่วมกับผู้อื่นนั้น ที่จะทำให้เป็นไปโดยราบรื่น ปราศจากปัญหาข้อขัดแย้ง ย่อมเป็นไปได้ยาก เพราะคนจำนวนมากย่อมมีความคิดความต้องการที่แตกต่างกันไป มากบ้างน้อยบ้าง ท่านจะต้องรู้จักอดทนและอดกลั้น ใช้ปัญญา ไม่ใช่อารมณ์ ปรึกษากัน และโอนอ่อนผ่อนตามกันด้วยเหตุผล โดยถือว่าความคิดที่แตกต่างกันนั้น มิใช่เหตุที่จะทำให้เป็นข้อขัดแย้ง โต้เถียง เพื่อเอาแพ้เอาชนะกัน แต่เป็นเหตุสำคัญที่จะช่วยให้เกิดความกระจ่างแจ้ง ทั้งในวิถีทาง และวิธีการปฏิบัติงาน”

พระบรมราโชวาทของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น
17 ธันวาคม 2541

ทรงตัดแถบแพรเปิดโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชท่าบ่อ
อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย
18 มกราคม 2522

เสด็จพระราชดำเนินเยือน
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชบ้านดุง
อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

“...แม้ปัจจุบันโลกเราจะวิวัฒนาการก้าวหน้าไปเพียงใดก็ตาม แต่ปัญหาต่าง ๆ ก็มีได้เปลี่ยนแปลงไป เพียงแต่มีตัวอย่าง ทั้งดีและไม่ดี ปรากฏให้เห็นเด่นชัดมากกว่าแต่ก่อน. ดังนั้น บุคคลผู้สามารถประคับประคองตนให้อยู่ในสังคมได้อย่าง เป็นสุข จึงต้องมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้นที่จะยึดมั่นปฏิบัติมันตามแบบอย่างที่ได้พิจารณาชัดด้วยปัญญาแล้วว่าเป็นทางแห่ง ความดี ความเจริญ ไม่ปล่อยตัวปล่อยใจให้มัวเมาหลงผิดไปในทางเสื่อมเสีย พร้อมกันนั้นก็ต้องมีสติกำกับอยู่ตลอดเวลา ที่จะไม่ให้ประพฤติปฏิบัติผิดพลาด ด้วยความประมาทพลั้งเผลอ...”

พระราชดำรัสพระราชทานเพื่อเชิญไปอ่าน

ในพิธีเปิดการประชุมการสังคมนาการแห่งชาติ ครั้งที่ 15 ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์

25 เมษายน 2539

เสด็จพระราชดำเนินเยือน

โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เสด็จพระราชดำเนินเยือน

โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

“การที่ในประเทศใดมีประชาชนทั้งหมดอยู่ร่วมกัน โดยสันติ ก็เป็นสิ่งที่ปรารถนาของทุกคน ไม่มีใครอยากให้มีความ
วุ่นวายในหมู่คณะในประเทศชาติ เพราะว่าถ้ามีความวุ่นวายนั้นเป็นความทุกข์ ทุกคนต้องการความสุขหากความสุขนั้น
ก็จะมาจากความปรองดอง และความที่ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปได้โดยยุติธรรม”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ในโอกาสที่ทรงประธานศาลฎีกานำผู้พิพากษาประจำกระทรวงเข้าเฝ้าฯ

21 ธันวาคม 2537

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเยือน
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

พระเจ้าหลานเธอฯ เสด็จเยือน
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชยะหา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา
17 กุมภาพันธ์ 2549

“ต่างคนต่างมีหน้าที่ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าทำเฉพาะหน้าที่นั้น เพราะว่าถ้าคนใดทำหน้าที่เฉพาะของตัวโดยไม่มองไม่แลคนอื่น งานก็ดำเนินไปไม่ได้ เพราะเหตุว่างานทุกอย่างจะต้องพาดพิงกันจะต้องเกี่ยวโยงกัน ฉะนั้นแต่ละคนจะต้องมีความรู้ถึงงานของผู้อื่นแล้วช่วยกันทำ”

พระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่ คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าฯ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2533

พระเจ้าหลานเธอฯ เสด็จเยือน
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสายบุรี จังหวัดปัตตานี

เรื่องเก่า ไม่เคยเก่า

ศาสตราจารย์พิเศษ ธานินทร์ กรัยวิเชียร
ประธานกรรมการมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช

โรงพยาบาลเป็นสถานที่ประคองชีวิตและดูแลสุขภาพของประชาชน แต่บทบาทของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชมีมากกว่านั้น เพราะเป็นสัญลักษณ์แห่งศรัทธาและความจงรักภักดีของพสกนิกรที่มีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นสถาบันที่เคารพรักของปวงชนชาวไทยด้วย

สัญลักษณ์แห่งศรัทธาและความจงรักภักดี

ช่วงปลายปี 2519 ซึ่งผมเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนั้น ประเทศไทยอยู่ในภาวะวิกฤต ต้องเผชิญศึกรอบด้าน ทั้งจากสถานการณ์ที่ยังคุกรุ่นต่อเนื่องจากวันมหาวิปโยค และจากสงครามนอกแบบอันยืดเยื้อเรื้อรังกับฝ่ายคอมมิวนิสต์ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทำให้เศรษฐกิจตกต่ำ สถานการณ์ทางการเมืองปั่นป่วนและผันผวน ไม่มีผู้ใดหยั่งรู้ได้ว่าภัยพิบัติอันใดจะเกิดขึ้นที่ไหนและเมื่อใด เวลานั้นประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ได้ตกไปอยู่ในค่ายคอมมิวนิสต์แล้ว นักธุรกิจเป็นจำนวนไม่น้อยพากันลอบส่งเงินและของมีค่าไปต่างประเทศเป็นปริมาณมหาศาล เพราะหวังวิตกว่าอีกไม่นานประเทศไทยคงตกไปอยู่ในค่ายคอมมิวนิสต์เป็นแน่แท้ ในฐานะโดมิโนตัวสุดท้ายตามการเขย่าขวัญของฝ่ายคอมมิวนิสต์และก่อนหน้าประเทศไทยเองก็มีที่ท่าเปลี่ยนไปในทางรวมขอมกับฝ่ายคอมมิวนิสต์มากขึ้น ด้วยการขับไล่กองทัพอเมริกันที่มาช่วยเหลือกองทัพไทยออกจากประเทศ และให้เรืออวนเครื่องเรดาร์ที่ค่ายรามสูรกับที่เกาะคา เพราะเกรงว่าจะกระทบกระเทือนสัมพันธ์มิตรกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้ง ๆ ที่เรดาร์เหล่านี้เป็นหูเป็นตาให้ฝ่ายเราทราบความเคลื่อนไหวทางทหารของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในลาว กัมพูชา และเวียดนาม ซึ่งปฏิบัติการได้ผลดีมาโดยตลอด ในทางกลับกัน ลาว กัมพูชา และเวียดนามได้ติดตั้งเรดาร์เพื่อเฝ้ามองความเคลื่อนไหวทางทหารของฝ่ายเราในบริเวณชายแดนไทยอยู่ตลอดเวลา โดยที่เราไม่เคยประท้วงแต่อย่างใด ที่ร้ายไปกว่านั้น คือ เราห้ามทหารมาเลเซียติดตามล่าผู้ก่อการร้ายในเขตแดนไทย ทั้ง ๆ ที่เรามีข้อตกลงกับมาเลเซียไว้ว่า ให้แต่ละฝ่ายสามารถเข้าไปในเขตแดนของอีกฝ่ายหนึ่ง ได้ในระยะทางไม่เกิน 8 กิโลเมตร เพื่อติดตามปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในการสู้รบที่ติดพันซึ่งเกาะเกี่ยวอยู่ตามตะเข็บชายแดน ท่าทีของไทยเป็นเหตุให้ประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในโลกเสรีบางเมืองประเทศไทยที่แปรพรรคไป ประเทศไทยถูกโดดเดี่ยวให้เป็น “กลาง” สมควรปรารถนาของฝ่ายคอมมิวนิสต์ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASSOCIATION OF SOUTHEAST ASIAN NATIONS) หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “อาเซียน” ซึ่งขณะนั้นมีสมาชิก 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย แทบจะเหลือเพียงแต่ชื่อ เพราะไม่มีการประชุมปรึกษาหารือกันเลย เรียกได้ว่า เราขาดพันธมิตรในยามวิกฤตจริง ๆ

เหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่สร้างความระส่ำระสายในบ้านเมือง และก่อให้เกิดภาวะเงินฝืดอย่างมาก ราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนมากที่สุดในขณะนั้น คือ ชาวไร่ชาวนาผู้ยากไร้ ที่นอกจากจะต้องเผชิญกับภัยธรรมชาติอันเกิดจากดินฟ้าอากาศไม่เอื้ออำนวยแล้ว ยังต้องตกอยู่ในภาวะขัดสนเพราะวิกฤตการณ์ของบ้านเมืองอีกด้วย พวกเขาเหล่านั้นต้องการความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน แต่ทางรัฐบาลก็ไม่อาจให้ความอนุเคราะห์ได้มากนัก เนื่องจากงบประมาณแผ่นดินมีอยู่

จำกัดมาก ซ้ำร้ายกว่านั้นเงินคลังและเงินสดในมือรัฐบาลไม่มีเหลืออยู่เลย รัฐบาลชุดของผมต้องบริหารงานราชการแผ่นดินจาก “ศูนย์” พร้อมกับมีปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องการแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือ ความแตกแยกของประชาชน อันเกิดจากการยุบของฝ่ายที่ฝักฝ่ายคอมมิวนิสต์ ให้ประชาชนรังเกียจรัฐบาล รังเกียจข้าราชการในระบบเจ้าขุนมูลนายที่เต็มไปด้วยการฉ้อราษฎร์บังหลวง และยังมีมุ้งมิ้งข้าราชการทหารเพราะฝ่ายตรงข้ามตระหนักดีว่าทหารเป็นหน่วยงานหลักที่จะปกป้องอำนาจอธิปไตยของชาติไว้ได้

แต่จะด้วยบุญกุศลหรือด้วยบุญบารมีของประเทศไทยก็สุดที่จะทราบได้ ที่ตอนนั้นมีข่าวสำคัญว่า สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จะทรงอภิเษกสมรส เราคิดกันในคณะรัฐมนตรีว่า รัฐบาลจะร่วมกับราษฎรทั่วประเทศ น้อมเกล้าฯ ถวายอะไรเป็นของขวัญแด่พระองค์จึงจะเหมาะสมและดีที่สุด ในฐานะที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารทรงเป็นพระราชทายาท ทั้งจะถือโอกาสพิเศษอันหาได้ยากยิ่งนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการประสานความเข้าใจและความสามัคคีของคนในชาติด้วยการฟังพระบารมี และพัฒนาประเทศในส่วนท้องถิ่นทุรกันดารไปพร้อมกัน ในใจผมตอนนั้นนึกถึง “โรงพยาบาล” เป็นอันดับแรก เพราะสุขอนามัยของคนในชาติเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ประกอบกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชปรารภอยู่เนืองนิตย์ว่า การที่ประชากรราษฎรจะแสดงความจงรักภักดีต่อพระองค์ท่านก็ควรเป็นเรื่องการประกอบความดีงามเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเท่านั้น คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า สมควรอย่างยิ่งที่พี่น้องร่วมชาติกับรัฐบาล จะได้ร่วมกันน้อมเกล้าฯ ถวายของขวัญในลักษณะที่เป็นการประกอบความดีงาม และเนื่องจากประเทศไทยในเวลานั้น มีอำเภอทั้งหมดหกร้อยกว่าอำเภอ แต่มีอำเภอที่ยังไม่มีโรงพยาบาลมากถึง 250 อำเภอ **ชาวบ้านในท้องถิ่นที่การแพทย์เข้าไม่ถึงก็ต้องรักษาตัวเองกันไปตามมีตามเกิด** การสร้างโรงพยาบาลในท้องถิ่นเหล่านั้นจึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด ทั้งยังเป็นการแผ่พระบารมีของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ไปทั่วทุกภาคอีกด้วย คณะรัฐมนตรีจึงมีมติร่วมกันว่า เราจะสร้างโรงพยาบาลในท้องถิ่นทุรกันดาร

ผมได้นำความที่คณะรัฐมนตรีปรึกษาหารือกัน กราบบังคมทูลรายงานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตน้อมเกล้าฯ ถวายโรงพยาบาลในท้องถิ่นทุรกันดาร เป็นของขวัญวันอภิเษกสมรส แต่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชดำรัสว่า

“ไม่ต้องห่วงครอบครัวของฉัน จะทำอะไรก็ทำเถิด ขอให้เป็นที่ซึ่งจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนก็แล้วกัน”
ทั้งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อโรงพยาบาลด้วยว่า “โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช”

เพื่อที่จะให้โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเป็นของขวัญจากพี่น้องประชาชนอย่างแท้จริง เราจึงระดมทุนจากประชาชนทั่วประเทศให้ร่วมกันบริจาคมากหรือน้อยตามกำลังศรัทธา ซึ่งแม้จะเป็นช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจฝืดเคือง แต่ด้วยพลังแห่งความจงรักภักดีและด้วยพระบารมีของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทำให้ได้รับเงินบริจาคจากประชาชนทั่วประเทศเป็นจำนวนสูงมากเกินความคาดหมาย **สรุปยอดเงินบริจาคตั้งแต่เริ่มระดมทุนจนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2522 เป็นเงินทั้งสิ้น 193,842,601.63 บาท** (หนึ่งร้อยเก้าสิบล้านแปดแสนสี่หมื่นสองพันหกร้อยหนึ่งบาทหกสิบล้านสตางค์) ที่ดิน 81 แปลง และวัสดุสิ่งของอีกเป็นจำนวนมาก เงินจำนวนนี้ในขณะนั้นเพียงพอให้เราสร้างโรงพยาบาลขนาด 30

เตียงได้ถึง 20 แห่ง จากเดิมที่เราคาดว่าจะสร้างโรงพยาบาลขนาด 10 เตียงได้เพียงพอไม่กี่แห่งเท่านั้น

ในระหว่างการรณรงค์หาทุนจัดสร้างโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชนั้น ผมได้แถลงต่อประชาชนทั้งประเทศในนามของรัฐบาลว่า รัฐบาลจะรับผิดชอบดูแลโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชทุกแห่ง พร้อมทั้งจัดหาแพทย์และบุคลากรของโรงพยาบาลตลอดจนเครื่องเวชภัณฑ์ต่าง ๆ ให้พร้อมสรรพ เพื่อให้บริการแก่ประชาชนอย่างดีที่สุดตลอดไป ซึ่งเป็นที่น่ายินดีที่รัฐบาลชุดต่อ ๆ มา จนถึงปัจจุบันได้ปฏิบัติตามนี้อย่างดียิ่งตลอดมา

สำหรับสถานที่ก่อสร้างโรงพยาบาลทั้ง 20 แห่งนั้น เราวางเกณฑ์ไว้ว่า โรงพยาบาลแต่ละแห่งควรมีที่ดินระหว่าง 25-30 ไร่ ซึ่งทางราชการไม่ต้องซื้อด้วยเงินงบประมาณ และควรตั้งอยู่ห่างไกลจากโรงพยาบาลที่มีอยู่แล้วประมาณ 40 กิโลเมตร หรือเป็นระยะทางที่ต้องใช้เวลาในการเดินทางโดยพาหนะประจำท้องถิ่นเกินกว่า 2 ชั่วโมง และเราก็คิดกันว่าควรสร้างในพื้นที่สีแดง คือท้องที่มีมีการก่อการร้าย ด้วยหวังให้โรงพยาบาลที่จะสร้างเป็นทั้งโรงพยาบาลชุมชน เพื่อให้บริการแก่ราษฎรทั่วไป และเป็นโรงพยาบาลสนามเพื่อช่วยเหลือเหล่าทหาร ตำรวจ และหน่วยอาสาสมัครที่เสียสละต่อสู้เพื่อรักษาอธิปไตยของชาติ แต่พลเรือเอกสงัด ชะลออยู่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมในขณะนั้นได้เสนอความเห็นไว้ว่า ถ้าจะสร้างจริง ๆ ก็สร้างได้ แต่ต้องเคลียร์พื้นที่และต้องอาศัยระยะเวลาพอสมควร ดังนั้น เรามันจึงตัดสินใจว่าจะสร้างเป็นพื้นที่สีชมพู คือพื้นที่มีการแทรกซึมและบ่อนทำลายจากฝ่ายคอมมิวนิสต์ ยกเว้นที่อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานีเพียงแห่งเดียวที่เป็นพื้นที่สีแดง โดยสร้างติดกับกรมทหาร เพื่ออาศัยเป็นคุ้มกันภัยจากฝ่ายคอมมิวนิสต์

ต่อมาในปี 2527 ได้มีการก่อสร้างโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชขึ้นอีกแห่งหนึ่งที่อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ บนที่ดินที่บริษัท อีสต์ เอเชียติก จำกัด น้อมเกล้าฯ ถวายไว้กับมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตั้งแต่ปี 2520 ซึ่งโรงพยาบาลแห่งนี้คือโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชแห่งสุดท้ายที่สร้างขึ้น ปัจจุบันมีโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชทั้งสิ้น 21 แห่ง กระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทย คือ ภาคอีสาน 9 แห่ง ภาคเหนือ 6 แห่ง ภาคใต้ 4 แห่ง และภาคกลาง 2 แห่ง

โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชได้ถือกำเนิดขึ้นด้วยพระบารมีของสถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นศูนย์รวมแห่งความรักความศรัทธาทั้งมวลโดยแท้ ทำให้ประชาชนทั่วประเทศพร้อมใจกันอุทิศเงินจำนวนมากจัดสร้างโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชได้สำเร็จ และเหนือกว่าสิ่งอื่นใด คือ ความรักความศรัทธาที่มีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์นั้น เปรียบเสมือนน้ำประสานทอง เชื่อมต่อให้รัฐบาล ข้าราชการ และประชาชน ได้หันกลับมาร่วมมือ ร่วมแรง และร่วมใจ เป็นทองแผ่นเดียวกัน พันฝ่าจนผ่านพ้นวิกฤตการณ์ความแตกแยกในครั้งนั้นไปได้ด้วยดี

เรื่องเล่าจากผู้อยู่เบื้องหลัง

การที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชก่อกำเนิดขึ้นมาได้นั้น ก็เพราะมีบุคคลที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จมากมาย ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องล้วนร่วมมือกันฝ่าอุปสรรคและผ่านพ้นประสบการณ์มากมายมาด้วยกัน ผมขอหยิบยกประสบการณ์จากบุคคลสำคัญท่านหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญตั้งแต่ริเริ่มก่อตั้งโรงพยาบาล คือ ศาสตราจารย์ เรือโท นายแพทย์ยงยุทธ สัจจวาณิชย์ ร.น. อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ในปี 2519-2522 และอดีตรองอธิบดีกรมการมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ท่านได้ถ่ายทอดประสบการณ์ในช่วงเวลานั้นไว้อย่างน่าสนใจในหนังสือ “เรื่องเล่าในวัยสนธยา” ความตอนหนึ่งว่า

“...การเดินทางครั้งแรกเพื่อหาสถานที่สำหรับก่อสร้างโรงพยาบาลนั้น มีเรื่องที่น่าบันทึกเพื่อความทรงจำหลายตอนด้วยกัน ทั้งนี้ สืบเนื่องจากในระยะนั้นบ้านเมืองเรามี ผกค.แทรกซึมอยู่ในเขตจังหวัดต่าง ๆ มากบ้าง น้อยบ้าง พวกเราจึงต้องระมัดระวังตามสมควร โดยเฉพาะที่อำเภอเวียงสระ จ.สุราษฎร์ธานีนั้น ผกค.บุกเข้าไปยิงตำรวจตายกลางเมืองในกลางวัน แสก ๆ ศพตั้งอยู่ที่วัดเพื่อทำบุญตามประเพณี ผมและคณะตั้งใจจะไปคารวะเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้นั้น เพื่อระลึกถึงคุณงามความดีที่เขาได้ปฏิบัติเพื่อบ้านเมือง จนกระทั่งเสียชีวิตเป็นชาติพลี แต่ได้รับการทักท้วงจากหน่วยคุ้มกันว่าเสี่ยงเกินไป “เมื่อจับอาวุธเขาเป็น ผกค. พอวางอาวุธเขาก็เป็นชาวบ้านธรรมดา พวกผมคงคุ้มกันท่านและคณะได้ยาก” เพื่อป้องกันชีวิตของส่วนรวม ผมจึงได้ระงับการไปวัดในคราวนั้น

อนึ่ง ที่อำเภอเวียงสระนี้ ยังมีปรากฏการณ์อันน่าอัศจรรย์ของ ผกค.โดยการยิงเฮลิคอปเตอร์ที่รองผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานีใช้เดินทาง และยังข่มยิงเฮลิคอปเตอร์ที่พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงวิภาวดีรังสิตประทับ ทำให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดถึงแก่ความตาย และพระองค์หญิงวิภาวดีรังสิตถึงแก่ชีพิตักษัยด้วย

อีกครั้งหนึ่ง ผมและคณะไปภาคตะวันออก ผ่านไป จ.ตราด และ จ.จันทบุรี หน่วยคุ้มกันเป็นทหารนาวิกโยธินจัดรถจี๊ปติดปืนกลนำขบวนและคุ้มกันหลังขบวนอีกด้วย และมีหน้าซำ ยังมีเครื่องบินอีกลำบินตามอยู่บนฟ้า ผมถามนาวาเอกทหารนาวิกโยธินว่า “คุ้มกันมากถึงเพียงนี้หรือ” เขาตอบว่า “แถวนี้คุ้มกันมากครับ ต้องคุ้มกันท่านเป็นพิเศษ” อีกอาทิตย์หนึ่งต่อมาปรากฏว่าผู้กำกับการตำรวจศพพันตำรวจเอก (พ.ต.อ.) ถูก ผกค.ลอบยิงตายบนถนนสายนี้ ผมและคณะยังระลึกถึงทหารนาวิกโยธินที่คอยติดตามคุ้มกันตลอดทางคราวนั้นอยู่เสมอ

เมื่อผ่านเขาภูพาน แดน ผกค.ทางอีสาน รถตำรวจนำมาขออนุญาตปิดไฟแฉับ ๆ บนหลังคา ผมถามเหตุผล ตำรวจบอกว่า แถวนั้น ผกค.ซุกซม หากเห็นไฟแฉับ ๆ เขาจะทราบว่าเป็น “ผู้ใหญ่มา” จะคอยดักยิง ปิดไฟแฉับ ๆ อาจจะไม่ปลอดภัยมากกว่า เพราะเขาอาจยังไม่ทัน ตำรวจใช้คำว่า “อาจจะปลอดภัย” ทำให้พวกเราหลายคนไม่สู้จะสบายใจนัก ที่ อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น, อำเภอปัว จังหวัดน่าน และอำเภอฉวาง จังหวัดนครราชสีมา ล้วนแต่เป็นแดน ผกค.เช่นกัน เข้าใจว่าคณะเราปลอดภัยเพราะการประชาสัมพันธ์ให้พวกเขาทราบ เราจะมาหาที่ดินสร้างโรงพยาบาล ซึ่งพวกเขาจะได้รับประโยชน์เวลาเจ็บป่วยเช่นกัน

เมื่อคณะเราตามเสด็จสมเด็จพระบรมฯ และพระองค์โสมฯ ไปเปิดโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย มีประชาชนมาเฝ้ารับเสด็จมากมาย ต่างปลื้มปิติที่ได้เข้าเฝ้าฯ และคือกตใจที่มีโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชในอำเภอของเขา พอเสร็จพิธี ขากลับท่านรองปลัดฯ เหลือบไปเห็นป้ายถนนตัดใหม่จากอำเภอด่านซ้าย ไปจังหวัดชัยภูมิ จึงเอ่ยขึ้นว่า “เราจะไปชัยภูมิอยู่แล้วน่าจะไปทางนี้ใกล้กว่าเพราะเป็นทางตรงและรถไม่ติดด้วย” พวกเราตกลง หลังจากรถยนต์วิ่งมาเกือบชั่วโมง ผมสังเกตว่าไม่มีรถสวน ไม่มีรถตาม ไม่มีรถแซง รู้สึกไม่สบายใจ คราวนี้เราไม่มีรถตำรวจนำเพราะเขาไปทำหน้าที่ในขบวนเสด็จฯ หากรถเราเครื่องเสีย เราคงต้องเดือดร้อนแน่นอน ผมเกรงว่าพวกเราจะไม่สบายใจ จึงเพียงแต่คิดแล้วอุบไว้ในใจคนเดียว โชคดีที่พวกเราปลอดภัย เมื่อไปถึงจวนผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านผู้ว่าฯ ถึงกับอุทานว่า “ท่านรัฐมนตรีฯ ใจกล้าจริงแถวนี้ ผกค.เต็มพื้นที่ไปหมด ไม่มีใครกล้าเดินทางหรอก” ผมตอบไปทันทีว่า “กล้าสิ เพราะไม่รู้ ถ้ารู้ก็คงไม่มา” เป็นที่ครั้นเคร่งกันพอสมควรในเย็นวันนั้น

ผมมีโอกาสติดตามฯ พณฯ ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร องคมนตรีและประธานมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชไปเยี่ยมโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชหลายแห่งมีความชื่นชมและยินดีที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชได้มีความเจริญก้าวหน้า ขยายกิจการให้บริการด้านรักษาและป้องกันโรค และช่วยเหลือประชาชนที่ร่วมกันบริจาคเงินและทรัพย์สินต่าง ๆ เพื่อสร้างโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ตามประวัติที่ได้กล่าวมาในเบื้องต้น

กำเนิดมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช

สำหรับมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชนั้น ได้ถือกำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2520 โดยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงเป็นองค์นายกิตติมศักดิ์ มีทุนจดทะเบียนเริ่มแรกเป็นเงินสดที่ได้รับมาจากการบริจาค 155,290,205.85 บาท (หนึ่งร้อยห้าสิบล้านสองแสนเก้าหมื่นสองร้อยห้าบาทแปดสิบบห้าสตางค์) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ซึ่งคณะกรรมการมูลนิธิฯ ในส่วนกลางมีส่วนสำคัญในการพัฒนาโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชอย่างเข้มแข็งตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

ต่อมาในปี 2536 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร โปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสาขาขึ้น เพื่อสนับสนุนกิจการของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชแต่ละแห่ง และให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงพยาบาลในท้องถิ่นของตน ซึ่งผลปรากฏว่ามูลนิธิฯ สาขาแต่ละแห่งมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นตระหนักว่าโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นของเขานั้นเป็นของเขาเอง เขาจึงได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่องเกินความคาดหมายมาโดยตลอด

มูลนิธิฯ ทั้งส่วนกลางและสาขาอีก 21 แห่ง ร่วมมือกันทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชอย่างเต็มที่ โดยกรรมการมูลนิธิฯ ได้ร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุข ออกตรวจเยี่ยมโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปีละ 10 แห่ง และ 11 แห่ง หมุนเวียนสลับกันไปทุกปี เป็นการลงพื้นที่เพื่อให้เห็นปัญหาที่แท้จริงและร่วมปรึกษาหาทางแก้ปัญหา หากเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ไม่ยากเราก็จะลงมือแก้ปัญหานั้นในทันที แต่ถ้าปัญหาใดมีความซับซ้อนและยุ่งยากเราก็จะนำปัญหานั้นมาพิจารณากันที่ส่วนกลางเพื่อหาทางแก้ไขต่อไป นอกจากนี้ การตรวจเยี่ยมยังทำให้เราได้ทราบสถานการณ์จริงในแต่ละท้องที่เพื่อหาทางพัฒนาที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต และสิ่งสำคัญที่สุดคือ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่เจ้าหน้าที่และบุคลากรทุกคนที่อุทิศตนปฏิบัติหน้าที่กันอย่างเข้มแข็งและเต็มกำลัง

พัฒนาการในปัจจุบัน

สำหรับแนวทางในการพัฒนาโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชนั้น เราไม่มีนโยบายสร้างโรงพยาบาลเพิ่มเติมอีกตามพระราชบัญชาของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารที่ว่าไม่ทรงอยากให้มีจำนวนโรงพยาบาล แต่ทรงอยากให้พัฒนาคุณภาพของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชทั้ง 21 แห่ง ให้ดีที่สุดในที่จะได้ ดังนั้น การพัฒนาโรงพยาบาลจึงมุ่งเน้นไปที่การบรรลุภารกิจ 3 ประการ คือ

ประการแรก การเทิดพระเกียรติสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร องค์นายกิตติมศักดิ์ของมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช

ประการที่สอง การเป็นโรงพยาบาลแม่ข่าย โดยทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้กับโรงพยาบาลชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ทั้งด้านทรัพยากรและวิชาการ รวมทั้งการส่งต่อผู้ป่วยให้เกิดการเชื่อมโยงประสานระบบบริการระหว่างสถานีนอนมัย และโรงพยาบาลชุมชน ในเขตใกล้เคียงให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

และประการสุดท้าย การเป็นโรงพยาบาลเพื่อประชาชน โดยคำนึงถึงคุณภาพและความต้องการของประชาชนเป็นตัวกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาโรงพยาบาลไปสู่ความเป็นเลิศในทุกด้าน ทั้งด้านการบริหารจัดการ ด้านบริการสาธารณสุข และด้านวิชาการ

30 ปีที่ผ่านมา โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชทั้ง 21 แห่ง ยึดมั่นในแนวทางดังกล่าว และดำเนินการพัฒนาโรงพยาบาลเรื่อยมา เราได้รับเงินบริจาคจากหลายหน่วยงานเพื่อสนับสนุนกิจการของโรงพยาบาล บางโรงพยาบาลมีการซื้อที่ดินเพิ่มเติมตามความจำเป็นที่เพิ่มขึ้นอย่างมากมาอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันเราได้ขยายขีดความสามารถในการรองรับผู้ป่วยโดยเป็นโรงพยาบาลที่มีขนาดตั้งแต่ 30 เตียง ไปจนถึง 309 เตียง มีการก่อสร้างอาคารเพิ่มเติม ปรับปรุงด้านภูมิทัศน์ สถาปัตยกรรมให้สวยงาม รมรื่น เหมาะสมสำหรับการพักผ่อนของผู้ป่วยและเป็นที่พักพิงที่จิตใจดีใจแก่ผู้มาเยือน ปรับปรุงอุปกรณ์ทางการแพทย์ให้ครบครันทันสมัย เพิ่มจำนวนบุคลากรอย่างต่อเนื่องให้เพียงพอต่อความต้องการและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้ทันสมัยอยู่เสมอ ด้วยการส่งไปศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านต่าง ๆ และจัดการประชุมสัมมนาการพัฒนาโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเป็นประจำทุกปี เพื่อให้คณะทำงานทุกฝ่ายได้ร่วมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน พร้อมกับเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อจะได้นำความรู้ไปปรับปรุงและพัฒนาโรงพยาบาลของตน ให้ดียิ่งขึ้นไป

นอกจากนี้ เรายังให้การสนับสนุนในบุคลากรทุกฝ่ายของโรงพยาบาลเข้าร่วมโครงการใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพื่อการพัฒนาที่ไม่หยุดนิ่ง อาทิ โครงการแพทย์ชนบทคืนถิ่น แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว และโครงการเพิ่มการผลิตแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวในสวนภูมิภาคของสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข เพื่อผลิตแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวออกไปปฏิบัติงานในท้องถิ่นทุรกันดาร อันจะยิ่งให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนผู้อยู่ในถิ่นห่างไกลทั่วประเทศ โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว ของกรมอนามัย เพื่อการจัดระบบบริการอนามัยแม่และเด็กให้ได้มาตรฐาน ซึ่งเราก็สามารถผ่านเกณฑ์โรงพยาบาลสายใยรักแห่งครอบครัวระดับทอง ครบทั้ง 21 แห่งแล้ว โครงการนำร่องเพื่อนำเทคโนโลยี WIMAX มาใช้เป็นช่องทางสื่อสาร

แบบสนทนาเห็นหน้ากันระหว่างแพทย์ที่โรงพยาบาลกับผู้ป่วยที่สถานีอนามัยในชนบทห่างไกล เพื่อให้พวกเขาได้มีโอกาสเข้าถึงบริการสาธารณสุขมากขึ้น และโครงการพัฒนางานเวชกรรมฟื้นฟูและงานห้องปฏิบัติการพยาธิวิทยาคลินิก ให้ทันสมัยและมีคุณภาพได้มาตรฐาน ซึ่งเมื่อไม่นานมานี้ ธนาคารออมสินก็ได้บริจาคเงินจำนวน 84,000,000 บาท (แปดสิบล้านบาท) เพื่อสนับสนุนโครงการดังกล่าวด้วย

ในด้านการประชาสัมพันธ์โรงพยาบาลนั้น เราผลิตรายการโทรทัศน์ “โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชกับชุมชน” ออกอากาศทางช่อง 11 ทุกวันอาทิตย์ที่สองของเดือน เวลา 14.04-14.55 น. เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านสุขภาพ และจัดพิมพ์วารสาร “ยุพรัตน์” เป็นวารสารแห่งวิชาชีพและวิชาการ ราย 4 เดือน เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและรายงานความก้าวหน้าของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชทุกแห่งอีกด้วย ทำให้โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น พร้อมกันนี้เราส่งเสริมให้โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชแต่ละแห่งออกจลสารของตัวเอง เพื่อสร้างความกระตือรือร้นในหน่วยงานและประชาสัมพันธ์ข่าวสารในระหว่างโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชด้วยกัน

สำหรับด้านการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลสู่มาตรฐานสากล เดิมทีเดียวโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชได้นำระบบมาตรฐาน ISO 9002 เข้ามาใช้กับโรงพยาบาล ซึ่งเราก็ได้รับการรับรองให้ผ่านมาตรฐาน ISO 9002 เกือบครบทั้ง 21 แห่ง แต่ในเวลาต่อมาได้มีการพัฒนาระบบการรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (HA : HOSPITAL ACCREDITATION) ขึ้นโดยเฉพาะโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชทั้ง 21 จึงรับระบบ HA เข้ามาใช้ในการพัฒนาโรงพยาบาลแทน เพราะเป็นเรื่องของการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลโดยตรงและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ซึ่งปัจจุบันโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชทุกแห่งได้ผ่านการรับรองคุณภาพโรงพยาบาลแล้ว และเป้าหมายต่อไปของเรา คือการพัฒนาโรงพยาบาลให้ได้รับรางวัลคุณภาพระดับชาติ (TQA : THAILAND QUALITY AWARD) ซึ่งขณะนี้โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตะพานหิน อันมี นายแพทย์กิตติโชติ ตั้งกิตติถาวร เป็นผู้อำนวยการก็ได้รับรางวัลการบริหารสู่ความเป็นเลิศ TQC (Thailand Quality Class) เป็นแห่งแรกแล้ว นับเป็นก้าวแรกที่สำคัญอันจะนำเราไปสู่กระบวนการพัฒนาในระบบ TQA ต่อไป

การที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชประสบความสำเร็จและเจริญก้าวหน้ามาได้จวบจนทุกวันนี้ สืบเนื่องมาจากพระบารมีในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระราชวินิจฉัยเรื่องสำคัญ ๆ ที่พระราชทานแก่คณะกรรมการมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเสมอมา นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณแก่มูลนิธิและโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชทุกแห่งอย่างหาที่สุดมิได้ นอกจากนี้เรายังได้รับเกียรติจากองคมนตรี พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ และองคมนตรี พลเอก สุรธรรมรัฐ รับเชิญเป็นรองประธานกรรมการมูลนิธิฯ ตั้งแต่ปี 2545 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งท่านทั้งสองได้อุทิศเวลาทุ่มเททำงานให้แก่มูลนิธิฯ อย่างแข็งขันตลอดมา อีกสิ่งหนึ่งที่สมควรจารึกไว้ในความทรงจำของบรรดาชาวยุพราชทุกคน ได้แก่ ความร่วมมือประสานใจจากทุกฝ่าย นับตั้งแต่รัฐบาลและกระทรวงสาธารณสุขทุกสมัย ที่ยึดมั่นและรักษาสัญญาใจตั้งแต่เริ่มก่อสร้างโรงพยาบาลที่ว่า จะดูแลและบำรุงรักษาโรงพยาบาลตลอดไป ผู้บริหารระดับสูงในส่วนภูมิภาคที่มีโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตั้งอยู่ คณะกรรมการมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชทั้งส่วนกลางและสาขา บุคลากรของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชทุกแห่ง ตั้งแต่ผู้อำนวยการโรงพยาบาลตลอดถึงเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ให้การสนับสนุนโรงพยาบาลด้วยดีเสมอมา และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ประชาชนชาวไทยทั่วประเทศที่พร้อมใจกันบริจาคเงินและ

ทรัพย์สินจนก่อให้เกิดโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชขึ้นมาได้ ความสำเร็จนี้เกิดจากทุกฝ่ายที่มีเจตนาจำนงอันแน่วแน่ในการถวายเป็นกุศลแก่ชาติต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และความตั้งมั่นในการที่จะสืบสานและปฏิบัติงานให้สมดังพระปณิธานขององค์นายกิตติมศักดิ์ที่เคยพระราชทานไว้เป็นหลักชัยว่า

“ทุกคนที่ทำงานให้แก่โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช จะต้องไม่ลืมว่าโรงพยาบาลนี้กำเนิดขึ้นจากความมุ่งปรารถนาอันแรงกล้าของคนไทยทั่วราชอาณาจักร ที่ต้องการจะเห็นผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดารทุกหนแห่งได้รับความเอาใจใส่รักษาพยาบาลเป็นอย่างดี ให้ปลอดภัยจากความเจ็บไข้ โดยทั่วถึงเสมอหน้ากัน”

ผู้สนับสนุน : ธนาคารออมสิน • องค์การเภสัชกรรม • บริษัทไลอ้อน จำกัด (ประเทศไทย) • บริษัทซีพีออลล์ จำกัด (มหาชน)
คุณนุกูล แดงทองดี บริษัทโรงน้ำแข็งหล่มสัก • บริษัทสาริซมาร์เก็ตติ้งจำกัด หล่มเก่า
บริษัทชิงทองไทยจำกัด หล่มสัก • บริษัทรัตนเภสัชยานยนต์ จำกัด หล่มสัก • คุณทำนุ - รศ.เสาวนิตย์ แดงทองดี
คุณนที - คุณจุลลี แดงทองดี หล่มสักมอเตอร์ • นายแพทย์ไชยสิทธิ์ กิรติเสวี • คุณสุนิตย์ จิตรเจริญ
คุณสมาน - อาจารย์บรรจงจิต พงศ์ชำนาญ • คุณสมศักดิ์ อัครสิทธิกิจ ตงการเกษตรหล่มเก่า
คุณวันชัย รัตนอาภา • คุณสุทธิพงษ์ อัครลาวัฒน์ • ร้าน ส.วัฒนา หล่มเก่า • คุณเกรียงศักดิ์ อุสุวรรณ
เกรียงศักดิ์โทรทัศนหล่มเก่า • คุณดวงใจ ยศกันโท บริษัท สาม บ.ก่อสร้าง หล่มเก่า
คุณสมชัย - คุณภัสชา รัตนอาภา ร้านรัตนอาภา หล่มเก่า • คุณวรรณภา เด่นโรจน์มณี บริษัทอนันต์ท้าว หล่มสัก
คุณกิตติ จงเพิ่มพรวัฒนา ร้านเคหะภัณฑ์ หล่มเก่า • ร้าน ส.ทิพย์ภัณฑ์ ต.ท่าพล
หจก.ถาวรพานิชอุปเปอร์มาร์เก็ต หล่มสัก • การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดเพชรบูรณ์
อบจ.เพชรบูรณ์ • เทศบาลตำบลหล่มเก่า

Beauty is not in the face beauty is a light in the heart
ความงาม ไม่ใช่เป็นความงามที่ใบหน้า หากแต่เป็นความงามที่จุดสว่างใสอยู่ภายในใจ

Khalil Gibran
คาริล ยิบราน